

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN THẾ ANH

**HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH
DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG
CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
QUÂN ĐỘI**

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

HÀ NỘI – 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN THẾ ANH

**HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH
DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG
CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN
QUÂN ĐỘI**

Chuyên ngành: Tài chính - Ngân hàng

Mã số : 62.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

- 1. TS. Nghiêm Văn Bảy**
- 2. PGS,TS. Đào Minh Phúc**

HÀ NỘI – 2018

MỤC LỤC

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG, BIỂU, SƠ ĐỒ

MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN VỀ THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	19
1.1. HOẠT ĐỘNG CHO VAY ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	19
1.1.1. Ngân hàng thương mại và các hoạt động của ngân hàng thương mại	19
1.1.2. Hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại	21
1.1.3. Hoạt động cho vay đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	27
1.2. THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....	44
1.2.1. Năng lực tài chính doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	44
1.2.2. Thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp nhỏ và vừa	48
1.2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp của ngân hàng thương mại.....	65
1.3. KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP VÀ BÀI HỌC RÚT RA	70
1.3.1. Kinh nghiệm quốc tế về thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp.....	70
1.3.2. Bài học cho ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội	77
Kết luận chương 1	78
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU VỀ HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TẠI NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	79
2.1. MÔ HÌNH NGHIÊN CỨU	79
2.2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	80

2.2.1. Cơ sở phương pháp luận.....	80
2.2.2. Phương thức và quy trình tiếp cận của luận án	80
2.2.3. Thiết kế nghiên cứu	82
Kết luận chương 2	88
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	89
3.1. TỔNG QUAN VỀ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI... 89	89
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội.....	89
3.1.2. Cơ cấu tổ chức hoạt động của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội.....	91
3.1.3. Kết quả hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội (2012 –2016)	93
3.2. THỰC TRẠNG THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	106
3.2.1. Thực trạng hoạt động cho vay doanh nghiệp nhỏ và vừa của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội.....	106
3.2.2. Thực trạng thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp nhỏ và vừa trong hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội	115
3.2.3. Thực trạng thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp nhỏ và vừa trong hoạt động cho vay của MB theo kết quả khảo sát.....	137
3.3. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	142
3.3.1. Kết quả đạt được.....	142
3.3.2. Những hạn chế.....	148
3.3.3. Nguyên nhân.....	152

Kết luận chương 3	157
CHƯƠNG 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	158
4.1. ĐỊNH HƯỚNG HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	158
4.1.1. Định hướng phát triển hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội đến năm 2025.....	158
4.1.2. Định hướng trong hoạt động cho vay của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội đến năm 2025	159
4.1.3. Định hướng hoàn thiện thẩm định năng lực tài chính doanh nghiệp nhỏ và vừa của ngân hàng thương mại cổ phần Quân đội đến năm 2025	160
4.2. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH NĂNG LỰC TÀI CHÍNH DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG HOẠT ĐỘNG CHO VAY CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI CỔ PHẦN QUÂN ĐỘI.....	161
4.2.2. Hoàn thiện nội dung thẩm định	167
4.2.3. Hoàn thiện quy trình thẩm định.....	172
4.2.4. Hoàn thiện tổ chức công tác thẩm định.....	173
4.2.5. Hoàn thiện phương pháp thẩm định	176
4.2.6. Các giải pháp khác	180
4.3. KIẾN NGHỊ.....	189
4.3.1. Kiến nghị với Chính phủ và Bộ ngành có liên quan	189
4.3.2. Kiến nghị với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam	194
4.3.3. Kiến nghị đối với Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam.....	197
4.3.4. Kiến nghị đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa vay vốn tại Ngân hàng Quân đội.....	198

Kết luận chương 4	200
KẾT LUẬN	202
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	203
PHỤ LỤC.....	210

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

BCTC	Báo cáo tài chính
BCĐKT	Bảng cân đối kế toán
CIC	Trung tâm thông tin tín dụng
CMCN 4.0	Cách mạng công nghệ 4.0
CVTĐ	Chuyên viên thẩm định
CTCP	Công ty cổ phần
DN	Doanh nghiệp
DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
DNNVV	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
DTT	Doanh thu thuần
DSCR	Hệ số trả nợ
EBITDA	Thu nhập trước thuế, trả lãi và khấu hao
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
HSBC	The Hongkong and Shanghai Banking Corporation
HTK	Hàng tồn kho
KHCN	Khách hàng cá nhân
LCTT	Lưu chuyển tiền tệ
LNST	Lợi nhuận sau thuế
MB	Ngân hàng Thương mại cổ phần Quân Đội
NCS	Nghiên cứu sinh
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
NHTM	Ngân hàng thương mại
NHTW	Ngân hàng trung ương
NLTC	Năng lực tài chính
ROA	Tỷ suất lợi nhuận sau thuế trên tổng tài sản
ROE	Tỷ suất lợi nhuận sau thuế trên vốn chủ sở hữu
ROS	Tỷ suất lợi nhuận sau thuế trên doanh thu thuần
SME	Khối khách hàng doanh nghiệp nhỏ và vừa
SXKD	Sản xuất kinh doanh

TCTD	Tổ chức tín dụng
TSCĐ	Tài sản cố định
TSLĐ	Tài sản lưu động
TSNH	Tài sản ngắn hạn
VLĐ	Vốn lưu động

DANH MỤC BẢNG, BIỂU, SƠ ĐỒ

Bảng

Bảng 1.1: Tiêu chí xác định doanh nghiệp nhỏ và vừa ở một số nước trên thế giới.....	28
Bảng 1.2: Phân loại DNNVV tại Việt Nam	29
Bảng 3.1: Tình hình huy động vốn của MB giai đoạn 2012 – 2016.....	94
Bảng 3.2: Dư nợ cho vay của MB giai đoạn 2012 – 2016.....	97
Bảng 3.3: Cơ cấu nợ xấu của MB giai đoạn 2012 - 2016	99
Bảng 3.4: Cơ cấu thu nhập từ hoạt động kinh doanh khác của MB giai đoạn 2012 – 2016.....	101
Bảng 3.5: Kết quả kinh doanh của MB giai đoạn 2012 – 2016	104
Bảng 3.6: Quy trình cho vay DNNVV của MB	107
Bảng 3.7: Kết quả kinh doanh của khối SME (giai đoạn 2012 – 2016)	109
Bảng 3.8: Dư nợ cho vay DNNVV giai đoạn 2012 – 2016	112
Bảng 3.9: Tình hình thẩm định khách hàng doanh nghiệp nhỏ và vừa của MB giai đoạn 2014 - 2016.....	114
Bảng 3.10: Kết quả phân tích đánh giá về nguồn thông tin	137
Bảng 3.11: Kết quả phân tích đánh giá về tổ chức công tác thẩm định.....	138
Bảng 3.12: Kết quả phân tích đánh giá về quy trình thẩm định.....	139
Bảng 3.13: Kết quả phân tích đánh giá về tiêu chí thẩm định	140
Bảng 3.14: Kết quả phân tích đánh giá về phương pháp thẩm định	140
Bảng 3.15: Kết quả phân tích đánh giá về phương tiện thẩm định	141
Bảng 4.1: Các bước chính trong mỗi giai đoạn trong chuỗi giá trị dịch vụ ngân hàng DNNVV	182

Biểu

Biểu đồ 3.1: Quy mô tổng tài sản và vốn chủ sở hữu của MB 105

Sơ đồ

Sơ đồ 2.1: Mô hình nghiên cứu của luận án..... 79

Sơ đồ 2.2: Quy trình tiếp cận của luận án 81

Sơ đồ 3.1: Mô hình cơ cấu tổ chức Ngân hàng Quân đội 92

Sơ đồ 4.1: Mô hình phân loại thông tin 169